

Nr 6 juni 2011
Finlands

Synskadade

4 Johan - utexaminerad datanom

6 Radiorösten
Mårten Holm

10 Synskadades
situation i Nepal

Innehåll Nr 6/11

- 3** Ledaren: Vem är jag?
- 4** Johan Sundholm - datanom
- 6** Intervju med Mårten Holm
- 9** Om synskadade i Nepal
- 10** Radiojournalist i Nepal
- 12** Vasadistriktet inspirerades i Norrvalla
- 14** Prova på punktskrift!
- 16** Förbundsordförandes sommarhälsning
- 18** Kåseriet: Birgitta Schulman
- 20** Aktuellt i intressebevakningen: Merja Heikkonen
- 23** Annonser: grundkurs för synskadade
- 24** Aktuellt
- 26** Aktuellt i distrikten

Finlands Synskadade är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 100. Nummer 7/2011 utkommer 25.8, manusstopp 4.8.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf,
Parisgränden 2 A 1, 00550 Helsingfors
Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Sofia Stenlund

Tfn 09-6962 3017

e-post: sofia.stenlund@fss.fi

Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar: Suvi Weckman tfn 09-6962 300
e-post: suvi.weckman@fss.fi

Pärmbild: Johan Sundholm

Foto: Sofia Stenlund

ISSN 0789-5739

Arkmedia, Vasa 2011

Vem är jag?

Då jag var barn, bodde jag i östra Helsingfors, ungefär där som liris finns nu. Jag minns väldigt tydligt att där som liris nu finns, betade kossorna och hästarna på ängen. Jag blev blind vid 13 års ålder, innan dess var jag svagsynt. Efter skolgången hamnade jag nästan genast ut i arbetslivet. Jag hann jobba i 25 års tid innan hjälpmedlen satte stopp för mitt aktiva yrkesliv. För tillfället studerar jag marknadsföring på heltid.

Till FSS rf kom jag redan 1979, då min kompis berättade om att det finns ett svenskspråkigt synskadeförbund. I början av 1980 talet hamnade jag med i ungdomsverksamheten. Under 1990 talet var jag med sporadiskt på grund av mitt arbete, men 2001 åkte jag in i förbundsstyrelsen som ledamot. Under åren 2003-2005 fungerade jag som förbundets styrelseordförande. Vidare från 2006 och ännu i dag sitter jag som ledamot i styrelsen. Enligt mig, är alltid den enskilda medlemmen i fokus. Det är ju därför förbundet finns till. Alla medlemmar är lika viktiga, men man kommer inte i från det att multihandikappade och helt blinda personer på grund av handikappet är i en sämre ställning i samhället och bör därför beaktas speciellt noggrant.

Under min tioårsperiod i styrelsen har det hänt mycket. Ekonomifunktionen

har moderniserats, vi har byggt upp en ny arbetsstrategi, projektet Livbojen har kommit i gång på allvar. Till sist men inte minst, har ju centralkansliet flyttat till nya moderna utrymmen vid Arabiastranden. Inget av detta gedigna arbete skulle ha blivit gjort utan vår duktiga personals hjälp.

I framtiden har FSS stora utmaningar framför sig, speciellt på den ekonomiska sektorn. RAY har ändrat sin strategi och från den sidan är det att vänta sig lägre understöd i framtiden. På samma gång kräver de att vi bör äta på vårt kapital för att överhuvudtaget få någonting av RAY. Jag anser att våra löpande kostnader är för höga, men på samma gång har jag inte någon lösning till problemet. En stor kostnad är förstås personalkostnaderna, vår personal har ökat i antal under de senaste åren, även kassaflödet bör strypas. Jag anser dock att styrelsen skall reservera åtminstone en styrelseplats till en helt blind person. I många sammanhang ger det perspektiv i åsiktsutbudet och tankesättet.

Utom FSS aktiv, så har jag varit aktiv även på finska sidan inom Synskadades Centralförbund och dess medlemsföreningar. Mina hobbyn är numera att resa världen runt och under sommartid stöka på min sommarstuga i Sibbo skären.

Johan Sundholm: “Just nu vill jag jobba!”

Johan Sundholm är en aktiv person inom synskadekretsar, både som initierad medlem och som organisatör. Från och med den första juni i år fick han dock en annan titel: han blev nämligen utexaminerad datanom från Centralparkens yrkesinstitut.

För fem år sedan satt Johan i FSS förbundsstyrelse samtidigt som han slutförde sin studentexamen. Student blev han från gymnasiet Svenska Normallyceum/Helsingfors aftongymnasium. Innan styrelseuppdraget involverades han i FSS verksamhet via ungdomssektionen. Ungdomssektionen hade då en egen styrelse och fungerade i princip som en självständig oregistrerad förening under FSS. Efter att den lagts ner i sin dåvarande form bildades senare FSS ungdomsarbetsgrupp.

- Det var nog den vägen jag kom med i FSS verksamhet, förklarar Johan. Vi ordnade mest veckoslutsevenemang med

program, föreläsningar och fri samvaro. Ofta hade vi också finskspråkiga deltagare, men ingen behövde fundera på språket eller om någon skulle skratta om man sa något på svenska. Idag har ju FSS ungdomsverksamhet fått luft under vingarna i Österbotten.

Ett annat förtroendeuppdrag och intresseområde Johan har är sporten målboll. Han var med och grundade intresseföreningen Suomen maalipalloyhdistys för fem år sedan och har suttit som ordförande i sammanslutningen sedan dess.

- Målbollen som idrottsform spred sig i Finland från och med 1971, och vi är

troligen den första riksomfattande intresseorganisationen för den sporten, berättar Johan. Den tredje september ordnar vi en målbollsturnering för alla intresserade, från nybörjare till landslagsspelare i Alberga idrottshall.

Tankarna kring att bli datanom väcktes relativt sent. Han berättar att han alltid sysslat med datorer, men tanken kring att se branschen som yrkesbana kom först i slutet av gymnasietiden. Tanken utvecklades från idé till yrkesroll och idag har Johan Sundholm en visstidsanställning på FSS som IKT-stödperson. En del av hans jobb innebär även ett samarbetsprojekt mellan Celia - biblioteket för synskadade och Synskadades Centralförbund som realiserar Internet-distribution av talböcker och tidningar. Utöver det ska Johan om tid och möjlighet finns bistå FSS datastödperson Sune Huldin med SEIS-relaterade ärenden.

- De största utmaningarna för synskadesektorn på längre sikt i dessa frågor är att föra en dialog för att trygga hjälpmedelstillgången, tror Johan. Intresseorganisationernas roll blir nog att se till att den enskilda medlemmen får uppdateringar till sina hjälpmedel i den takt det behövs. Med tanke på att datoranvändningen ökar tror Johan Sundholm också att rådgivningen kring datoranvändning på svenska ökar.

- Samhällets uppgift är att se till att det finns ekonomiska resurser. Det är en viktig uppgift för intresseorganisationernas sakkunniga personal att kvaliteten garanteras. Även om det inte är SCF och

FSS som ska se till att vi får det vi behöver måste vi åtminstone se till att finnas med på ett hörn.

Johan Sundholms nästa mål är i första hand att jobba så länge han kan och har möjlighet.

- Om det inte finns arbete får jag helt enkelt utbilda mig vidare och bjuda ut mig till arbetsgivarna på nytt.

Till sist en lite mer filosofisk fråga. Många är ju av åsikten att ungdomar bara sitter inomhus vid sina datorer och utövar hela sitt sociala umgänge virtuellt. Vad tror du om framtiden där?

- Det är klart att de finns en fara. Jag har med mig min dator vart jag än går, men jag tar inte alltid fram den. Det är klart att man också måste fundera på annat, gå ut och träffa sina vänner någon annan stans än vid Facebook-chatten. Det sunna förnuftet måste styra!

Text och foto: Sofia Stenlund

Fakta: Johan Sundholm

Hemort: För tillfället Raseborg

Ålder: 26 år

Intressen: Har mindre tid för hobbyer nu när jag jobbar. Annars är jag aktiv inom olika former av organisationsverksamhet och sysslar en hel del med datorer.

Mårten Holm:

“Radion låter nog lika om tio år”

För många finlandssvenskar är radion en del av vardagen. Förströelse, nyheter och kultur fås via de svenskspråkiga public-service kanalerna. Men hur är det att jobba på Radio Vega? Finlands Synskadade har frågat Mårten Holm, radioredaktör för bland annat Kaffekvarnen, om radiovardag och sommarplaner.

Hur ser din bakgrund och utbildning ut, Mårten Holm?

Huh! Huh. Svår fråga! Först studerade jag till Jordbruksmaskinmontör vid Lannäslunds lantbruksskolor, skulle bli jordbrukare var det tänkt men så blev det inte. Har murat ganska mycket eftersom min pappa var bonde och murare. Kunde inte undgå att lära mig det yrket.

Sen jobbade jag på en fabrik som tillverkade harvor och skogsbruksmaskiner en tid. Kraftströms montering hann jag också med en tid.

Sedan utbildade jag mig till barnträdgårdslärare och började som frilans att göra barnprogram för radion. Sen blev det mera olika sorters radioprogram. Och på den vägen är jag nu.

Hur skulle du beskriva Kaffekvarnen för dem som inte känner till det?

Ett önskeprogram baserat på gamla svenska schlagermelodier i första hand men annat beaktas nog i fall det finns en motivering. Huvudsaken är att det är gamla melodier!

Vad är det man ska tänka på när man arbetar med radio? Vad finns det som är viktigt som man kanske aldrig ens märker som lyssnare? Berätta några yrkeshemligheter!

Jag trivs med radio eftersom det är ett snabbt. Man kan snabbt producera aktuella saker. Att vi ibland ljuger med att låta som vi vore i direktsändning fast programmet är bandat är något man ofta inte märker som lyssnare. Jag brukar säga att en bra radiopratare, pratar så lite som möjligt.

Fakta: Mårten Holm

Född: 09.08.1964

Hemort: Helsingfors men är hemma från och känner mig som Kronobybo. Har sommarstuga där.

Intressen: Sommarstugan och allt som där tillhör. Långdistanslöpning och skidåkning, har sprungit några maratonlopp samt skidat Vasaloppet.

Titel: Radioredaktör.

Hur länge har du arbetat med radio? 23 år. Först på radio Botnia i Jakobstad sen svenska verksamheten på Yle.

“Vi får hela tiden feedback från synskadade och vet att många lyssnar”

Kaffekvarnen är ett av Radio Vegas äldsta program. Varför tror du populariteten har hållit i sig? Vad i konceptet är den “vinnande faktorn”? Hur tror du din lyssnarkrets ser ut? Kaffekvarnen är ett enkelt koncept som inte krånglat till det. Musiken som vevas hörs i allmänhet inte så mycket. De flesta lyssnare är nog pensionärer men ibland får jag önskemål från tonåringar som vill lyssna på vad “fammo” lyssnade på förr i tiden.

Kaffekvarnen har också haft turné 2008. Varifrån kom idén?

Svenska Kulturfonden hade jubileum för några år sedan och ville bjuda på någonting för pensionärerna och kontaktade mig och så blev det Kaffekvarnen Live. Främst pensionärer men även medelålders människor.

Hur kunde man utveckla YLE:s svenska verksamhet?

Man kunde fortsätta ganska mycket i samma stil men använda mera vårt gedigna skivarkiv och bjuda på mera varierande musik.

Vilken betydelse ser du att radion har i framtiden?

Tror nog att radion kommer att överleva många år ännu. Det är så enkelt när man får allting serverat och inte behöver använda alla möjliga attiraljer för att lyssna. Tror inte att det ändras så värst mycket i framtiden. Vissa trender kommer och går men i det stora hela kommer det att låta ganska lika som nu om tio år.

För många personer med synskada är radion den självklara informationsskällan. Märks detta på något sätt? Kände du till detta?

Jo vi får hela tiden feedback från synskadade personer och vet att många lyssnar. Vi har fått klagomål från synskadade att radioteatern är för tydlig och att vi överdriver olika effekter så att de inte är trovärdiga med verkligheten.

Vad ska du göra i sommar?

Fira sommar på sommarstället på Buskören i Kronoby med att hugga ved. Det var en hård storm förra sommaren som tog omkull massor med träd! Sen är det mycket jobb med Kronoby Båtklubb. r.f. Jag är ordförande i föreningen.

Var man höra dig i radion i sommar?

I Kaffekvarnen vevar jag melodier efter olika teman varje lördag Kl.14.05 (Repris måndagar Kl.19.30). Den 3 augusti uppträder vi med Kaffekvarnen Live bandet på Carpella i Karperö, Korsholm. De kan man höra i radio Vega den 6.8!

**Text: Sofia Stenlund
Foto: Seppo Sarkkinen och
Jyrki Valkama/YLE**

“Vi blinda ser mera”

Finska Missionssällskapets Utjämningskampanj i år stöder Nepals utstötta: funktionshindrade, den lägsta kasten och etniska minoriteter. Man vill göra folk uppmärksamma på de funktionshindrades rättigheter och människovärde samtidigt som man arbetar för de mänskliga rättigheterna i Nepal. Ett sätt att medvetandegöra allmänheten om situationen är dessa två artiklar, skrivna av Finska Missionssällskapets informatör Joanna Lindén.

Sushil Adhikari arbetar som IT-lärare vid Forward Lookings aktivitetscentrum i Nepals huvudstad Kathmandu, där han undervisar funktionshindrade ungdomar så att de ska kunna ge sig ut på arbetsmarknaden.

- Det här arbetet har betytt mycket för mig. Jag känner mig behövd och får vara till nytta. Dessutom har jag insett att jag visst kan göra karriär fast jag är blind. Datatekniken till stor hjälp för Sushil.
- Jag kan surfa på internet, skriva e-post och programmera med hjälp av olika röst- och talprogram. Datorn är mitt fönster mot världen och mitt bästa kommunikationsverktyg.
- Sushil säger att han ibland funderar på vem som egentligen ser bäst, de synskadade eller de som är friska?
- Vi synskadade och blinda har ett annat

■ Sushil Adhikari undervisar i datakunskap vid Forward Lookings aktivitetscentrum i Kathmandu.

förhållningssätt till livet, vi finns till för varandra och värdesätter sociala förmågor. Vi ser människorna runt omkring oss på ett helt annat sätt.

Forward Looking är en av Finska Missionssällskapets samarbetsorganisationer i Nepal. Organisationen hjälper funktionshindrade, speciellt syn- och hörselskadade, genom att erbjuda yrkesutbildning.

- Funktionshindrade diskrimineras fortfarande i samhället. Vi har noterat en positivare inställning till synskadade och blinda de senaste åren, eftersom regeringen har anställt 300 blinda lärare i landets skolor. Nästa stora utmaning är de dövas rättigheter i landet, säger verksamhetsledare Narayan Singh.

Finska Missionssällskapet stöder 450 barns och ungas skolgång via Forward Looking.

Text och foto: Joanna Lindén

- Sunita Dowandi har gått en radiokurs vid hjälporganisationen Forward Looking. Nu får hon bekanta sig med arbetslivet på en lokal radiostation.

Masskommunikation – en nyckel i kampen mot diskriminering

Sunita Dewedi är 23 år och blind sedan födseln. Hon har fått utbildning i radiojournalistik vid Finska Missionssällskapets partnerorganisation Forward Looking och vill nu börja arbeta inom media. Som journalist kan hon påverka inställningen till funktionshindrade i landet.

- Innan jag kom hit tänkte jag att jag bara kan försörja mig som lärare. Men nu har jag insett att jag kan vara delaktig i samhället på många olika sätt. I framtiden vill jag vara med och förbättra de blindas och funktionshindrades situation genom samhällsdebatt i olika radioprogram, säger Sunita.

Samarbete med lokalradio

Sunita har fått möjlighet att bekanta sig med arbetsmarknaden vid en lokal radiostation i Kathmandu, Metro FM. Vid ett studiebesök visar ljudtekniker Tanka Neupane visar hur man klipper radioinslag och sköter en direktsändning.

- Vi når en bred lyssnarkrets i Katmandu. Vi kan åstadkomma attitydförändringar så att de blinda respekteras i samhället, säger Tanka Neupane, som på eget initiativ inlett samarbetet med Forward Looking. Sunita säger att hon gärna vill praktisera vid radiostationen.

- Vi synskadade är duktiga på att uttrycka oss verbalt. Jag har varit blind sedan födseln och istället utvecklat andra sinnen. Jag skulle tycka om att göra program om funktionshindrade och hälsovård.

Tusentals funktionshindrade demonstrerade i Kathmandu på internationella handikappdagen i december 2010.

- Människor med funktionshinder och olika handikapp saknar rättigheter i det här landet. Staten måste göra mera för att anpassa fastigheter och integrera människorna i yrkeslivet, säger Narayan Singh, direktör för Forward Looking.

Värst är situationen bland den lägsta kas-

ten på landsbygden. Barn med funktionshinder göms ofta undan i skam, eftersom funktionshinder ofta uppfattas som en följd av försyndelser i ett tidigare liv.

- Föräldrarna har inte tillräckligt med kunskap för att kunna hjälpa sina barn, som ibland till och med binds fast där hemma, så att de inte ska skada sig, medan de vuxna arbetar på ristfälten, säger Singh.

Förväntningar på ny konstitution

Nepals nya konstitution utarbetas för tillfället och människorättsorganisationer lobbar för att de funktionshindrades mänskliga rättigheter ska prioriteras i den nya lagstiftningen.

Speciellt de synskadades situation håller på att förbättras i Nepal eftersom regeringen har anställt 300 blinda lärare som nu arbetar i landets statliga skolor.

Nepal är en av världens fattigaste länder. Kriget mellan landets regeringstrupper och maoistrebellerna har tärt på landets resurser. I november 2006 undertecknade parterna i konflikten ett fredsavtal som satte punkt för de tio år långa stridigheterna.

Nästan tre miljoner människor diskrimineras på grund av fysiska eller psykiska funktionshinder i Nepal. Hjälporganisationen Forward Looking i Kathmandu förbättrar situationen genom att erbjuda yrkesutbildning och stöd.

Finska Missionsällskapets utjämningsskampanj 2011 stöder Nepals utstötta, den lägsta kasten och funktionshindrade.

Text och foto: Joanna Lindén

■ Totalt 62 personer från Vasa och NÖSS distriktsföreningar samlades på Norrvalla.

Inspiration i Norrvalla

Distriktsföreningen Vasa Svenska Synskadade r.f. ordnade tillsammans med Folkhälsan en gemensam dag på Norrvalla den sjunde maj. Dessutom deltog även medlemmar från Norra Österbottens svenska synskadade. Dagen samlade totalt 62 personer.

Från Folkhälsan deltog Pia Nabb och Camilla Westerlund som ledare. Programmet inleddes som sig bör med servering av kaffe och smörgås i restaurangen. Alla lät sig väl smaka och därefter samlades vi alla i auditoriet för att lyssna till idrottspsykolog Christof Treier från Pedersöre.

Christof Treier är född i Schweiz och har jobbat på Åland för att sen 10 år tillbaka bo i Lappfors, Pedersöre. Han har jobbat med skidlandslaget både inför VM och OS, nu senast med skidskytten Kaisa Mäkäräinen och även tidigare med rallyföraren Markus Grönholm. Han talade en

perfekt svenska och var oerhört dynamisk och intressant att lyssna till. Han berörde två verkligt intressanta ämnen.

Om män och kvinnor

1) Kommunikationen mellan man och kvinna.

Detta var ett intressant ämne, och trots att han själv var man, så talade han ändå om mannen som den "svagare länken" på många områden. T.ex. mannens hjärnceller är 11% mindre än kvinnans. Kvinnans hjärna är mera datoriserad medan mannen har en knapp för på och en knapp för av! Det är även bevisat att kvinnor är bättre på att visa känslor än en man. Det betyder inte att mannen skulle vara helt känslokall, utan bara det faktum att det fattas flera hjärnceller och då har mannen svårt att uttrycka sig.

"Det går om man vill"

2) Ofantliga möjligheter för synskadade människor.

Christof Treier har stor erfarenhet att jobba med synskadade. Han har under tiden som han ännu bodde i Schweiz dragit olika äventyrsresor och då även för synskadade. Hans exempel kommer från en resa i Kungsleden i Lappland. Den är inte ens enkel för en seende person, än mindre för en blind. Mottot var: Det går om man vill! Har man ett mål så är man motiverad att genomföra det. Man måste ha bra självkänsla, säg inte att "jag skall försöka" utan jag skall våga, då går det. Försöka är ett svagt ord, våga är mycket starkare för då litar man mera på sig själv. Med glatt hjärta och stor eftertanke var det så dags att inta Norrvallas goda lunch.

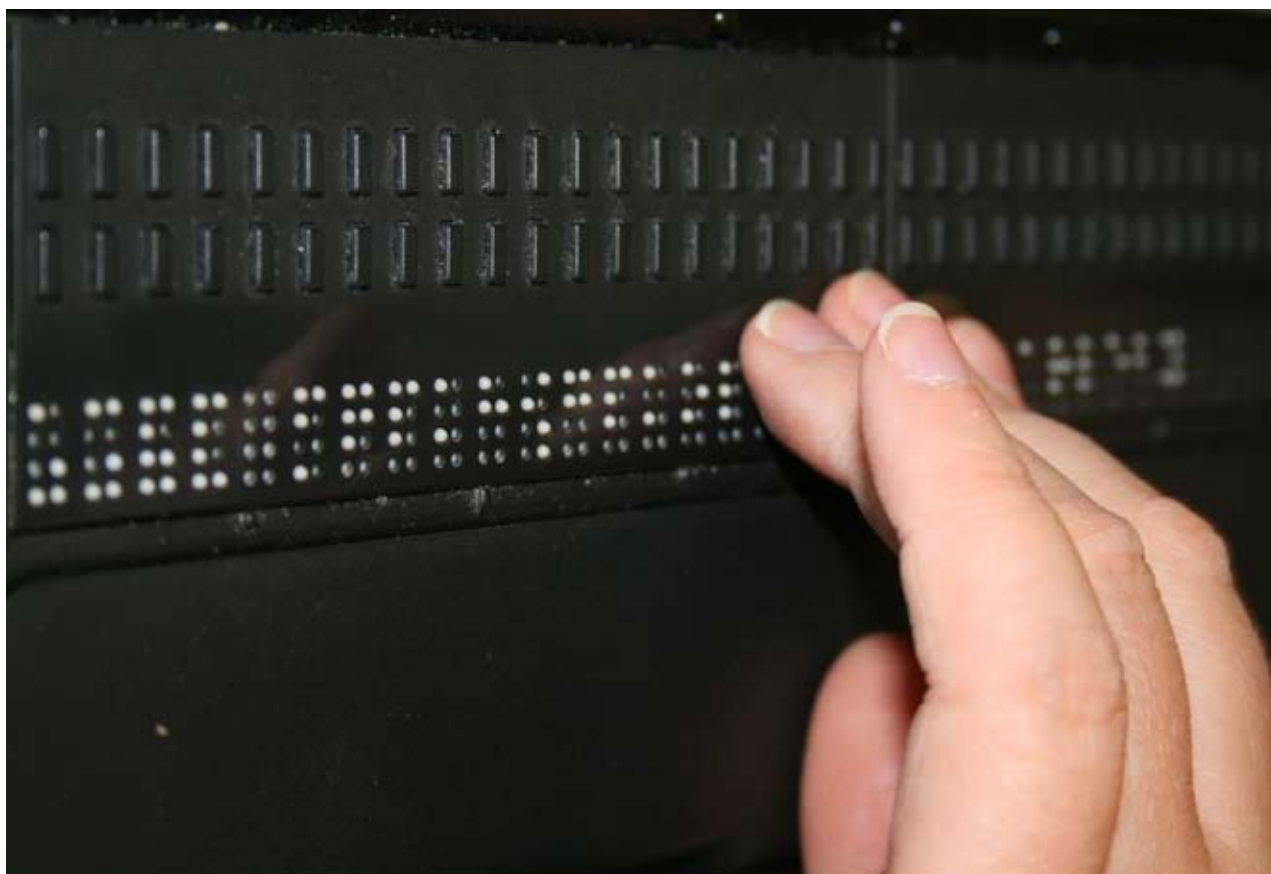
■ Christof Treier, född i Schweiz, har bland annat jobbat med skidlandslaget.

Eftermiddagen indelades i tre olika grupper. Man kunde välja mellan vattengympa med Camilla Westerlund, taktilstimulering med Pia Nabb eller balansövning med Johanna Stålnacke, fysioterapeut på Norrvalla. Jag deltog i balansövningar och avslappning och det var en timme av välbehag i hela kroppen.

Dagen avslutades med kaffe och bulla tillsammans och en kort utvärdering av dagen.

I bussen hem var vi rörande eniga om att det hade varit en jättetrevlig och nyttig dag både för kroppen och själen.

Text och foto: Febe Mörk

Prova på punktskrift!

Vill du bekanta dig med punktskriften och få veta vilka fördelar du kan ha av den i vardagen? Har du till exempel en anhörig som är synskadad och vill lära känna punktskriften lite mer själv? Den senaste satsningen inom FSS punktskriftsverksamhet, en rad lokala informationstillfällen som går under namnet "Prova på punktskrift" erbjuder något för alla!

Det första tillfället i vad som är planerat att bli ett återkommande evenemang, kommer att hållas i Vasa, på verksamhetscentret Lyktan. Tidpunkten är dagtid lördagen den 20 augusti för att även de som arbetar dagtid eller har annan regelbunden systerställning på dagarna ska ha möjlighet att komma.

Lätt och okomplicerat

- Tillfället ordnas helt enkelt för att skapa intresse för punktskriften och svara på frågor, berättar FSS punktskriftsansvarige Tessa Bamberg. Man behöver inte alls ha gått någon kurs eller ens planera att gå någon för att delta i prova på-tillfället.

Prova på punktskrift-dagen kommer att på ett lättsamt och okomplicerat sätt introducera och ge ett litet smakprov på punktskriften. Bland annat kommer man att ha möjlighet att prova på hur man aktiverar sitt känselsinne och hur man egentligen använder det taktila i sin vardag mer än man tror.

Utförs i samarbete

Hela projektet har arbetats fram inom FSS punktskriftsarbetsgrupp, som består av punktskriftsansvarig Tessa Bamberg, Tor Hanner, Sigrún Bessadóttir, Monica Andersson och Karl-Oscar Skogster. På plats på det första evenemanget i Vasa kommer delar av arbetsgruppen att finnas. Tillfället är även ett nära samarbete med FSS distriktsföreningar.

- Vasaföreningen är ett aktivt distrikt när det gäller punktskriftsverksamheten, därför var det naturligt att vi börjar där, berättar Tessa.

Förhoppningen med denna nysatsning är att sänka tröskeln till att prova på och bekanta sig med punktskriften, samt räta ut en del frågetecken kring den.

- Vi önskar alla som vill hjärtligt välkomna! Hälsar Tessa och punktskriftsarbetsgruppen.

Text: Sofia Stenlund

Fakta: Prova på punktskrift

Var: Vasa Svenska Synskadades verksamhetscentrum Lyktan, Skolhusgatan 40 C 1-2 i Vasa

När: Lördagen den 20 augusti mellan klockan 12 och 16.

För vem? Tillfället är öppet för alla, synskadade, anhöriga och alla andra som är nyfikna på punktskrift.

Förbundsordförandes sommarhälsning

eller
Inbjudan till

Sommarens jordubbsrally

Jordgubbar med glass, det ser jag fram emot att snart få njuta av. Ett berg av solvarma jordgubbar och så glass som smälter snabbt i solskenet. En annan njutning, som jag kanske inte borde berätta om är gubbar med socker. En hög med socker på en assiett och så doppar man jordgubben i sockret och biter av litet, men bara litet, för när gubben sedan doppas i sockret så fastnar det mycket, mycket mera socker på den.

Jordgubbar är något jag inte kan äta mig mätt på. När säsongen är slut finns det därför otaliga burkar med lätt mosade gubbar med bara litet, litet socker på i min frysbox. Vintertid är mitt frossande i jordgubbar litet mera hälsosamt, då serveras naturell yoghurt till dem.

Nåja, jag skriver inte det här för att tala om nästa vinters jordgubbar utan om sommarens. Jag fyller år mitt i den allra här-

ligaste jordgubbstiden och de som firar födelsedag med mig vet med säkerhet att de serveras, just det. Jordgubbar med glass.

Min födelsedagssiffra slutar på noll denna sommar, det är väl det vi brukar kalla att fylla jämnt, eller hur? Jag gillar kalas med mycket gäster och tänk om jag kunde bjuda er alla till Nagu på kalas, det skulle bli ett hejdundrande kalas det. Det här känns litet opraktiskt och därför föreslår jag att vi tillsammans gör jordgubbssäsongen till vårt gemensamma kalas.

Jag ser framför mig hur vi i vårt vidsträckta land njuter av sol, värme, jordgubbar och glass. Jag ser framför mig hur alla vi som själva kan gå till torget och köpa jordgubbar bjuder in nära och kära för att mumsa jordgubbar. Eller kanske sitter vi under ett parasoll tillsammans med någon som vi länge tänkt på men som det ändå inte blivit av att träffa.

Vi kan också ta gubbar med oss och besöka någon som kanske annars blir utan. Bor den person vi nu just kommer att tänka på så långt borta att vi inte kan besöka den, så knappar vi i stället in telefonnumret och ringer och lyssnar och pratar en stund. Jag känner på mig att detta kommer att bli ett av de bästa och största jordgubbskalasen denna sommar, ett riktigt jordgubbsrally!

Vill du vara med och berätta hur många liter jordgubbar du bjudit på denna sommar kan du gå in på förbundets hemsida, adressen är www.fss.fi. Om du vill kan du också skicka in bilder. Du kan också sända ditt svar per e-post, info@fss.fi – eller per brev: FSS rf., Parisgränden 2 A 1, 00550 Helsingfors.

Hur många liter gubbar jag själv bjudit på får du reda på i FS nr 7 som utkommer i augusti eller via hemsidan!

Med solvarma rallyhälsningar!

Gunilla

Kåseriet | Birgitta Schulman

Vårens dofter

I blommande midsommartid utkommer det här numret av Finlands Synskadade. Bakom oss har vi en iskall vinter och egentligen en ganska snabb vår när den på allvar satte igång i början av april. Då började snön, åtminstone här i Västnyland, att smälta med en förvånande fart.

Den avdunstade uppåt, blev dimma över fälten eller lyfte som solångor mot blå himmel. Sångsvanarna hade dragit förbi,

likaså tranplogarna och en tidig aprilmorgon hörde jag den första bofinken när jag öppnade terassdörren ut mot den lilla radhusträdgården.

Några veckor senare, i detta års sena påskatid, kom det första ljumma vårregnet - och vårregnets doft. Beskriv doften den som kan. För mig är det doft av fuktig mull, leriga åkrar, lövsprickningsbjörkar...

Den först blomma som sänder ut vårens budskap är snödroppen. Om du grävt under snödrivorna och funnit blommande snödroppar, plockat några darrande klockor i ett litet glas känner du i skymningen en svag doft av honung och nu vet du att våren definitivt är på väg. Och vem kommer inte ihåg barndoms-vårarnas lukt av lövbränning. Jag minns hur vi krattade gårdsplanen, löv och torrt björkris samlades till en liten "kokkobrasa". Pappa var brasmästare och vi barn fyllde på brasan. Ibland var löven ännu ganska fuktiga och röken blev gulvit och frän. Pappa rörde om med sin kratta så att kokkon fick mer syre och elden flammade upp ordentligt igen.

Men större kokkobrasor fanns i mitt kära Österbotten, när man tände påskabrasorna. Efter julen och hela januari gick småpojkar omkring längs gatorna och samlade ihop torra julgranar som ställts utanför husen och förde dem till någon traditionell påskabrasplats. Ibland hade en gammal tjärad roddbåt också hamnat i brasan. Då sprakade det till riktigt ordentligt - och vilken doft - vilken härlig doft.

Men låt oss återvända till växtriket. Nästa doftsensation kommer från den vita narcissen, den som har en röd ring innanför och enligt hörsägen är sällsynt nuförtiden. Den är en skymningsblomma, som börjar dofta i kvällningen med sin alldeles speciella och intensiva doft.

I mitten av maj slår häggarna ut. Det surrar av humlor och andra honungssam-

lare, som lockats av den förföriska doften. Och under dem i lundmarkerna finns liljekonvaljerna. Liljekonvaljen, Finlands nationalblomma, växer ända upp i Lappland och har blivit älskad både i slott och i koja.

Jag frågar mig, hur många pingstbrudar har inte haft konvaljer i sin bukett. Också konstnärer har hyllat konvaljen. Jag tänker på Helene Schjerfbeck's lilla tavla, konvaljer i ett spetsglas. Hur kan någon åstadkomma något så enkelt och själfullt? Ja, endast Helene Schjerfbeck kunde det.

Så återstår väl endast syrenerna. Lila, vita, mörkvioletta låter de oss njuta av sitt överflöd. Som barn bodde jag i Haga - nu Helsingfors - i en gammal snickarglädjevilla med massor av syrener. De växte sig med åren höga som Törnrosas häck, men de hade ju inga taggar, utan kunde fritt plockas, vilket vi barn också gjorde och fyllde husets rum med doftande buketter.

Och nu är vi som sagt framme vid midsommaren. Ännu har vi många varma dagar att njuta av grönska, ljumma vindar, blomster, kanske vandring i skog och mark. Några åskregn blir det väl också, men det är ju bara uppfriskande.

Birgitta Schulman

Aktuellt i | Merja Heikkonen intressebevakningen

Äldrevårdslag och hjälpmedelsförordning aktuella

Med anledning av riksdagsvalet har den gångna våren varit relativt lugn på intressebevakningsfronten för handikapporganisationerna. De tjänstemän som bereder ärenden på ministerierna har dock fortsatt sitt arbete.

Handikapporganisationerna fick alltså i maj begäran om utlåtande angående äldrevårdslagen (Regeringens proposition till lag om tryggnad av tillgången till social- och hälsovårdstjänster för äldre personer) och även en hjälpmedelsförordning med anknytning till den nya hälsovårdslagen är på gång.

Tillgängligheten till service för äldre

personer har varit ett omtalat problem under flera års tid i vårt land. Inte heller politikerna har kunnat förbise problemen. Därför har den senaste regeringen som ett av sina sista arbeten gett ett förslag på äldrevårdslag vars målsättning är att säkra äldre personers rättigheter till social- och hälsovårdstjänster samt stärka äldres möjligheter att påverka egna ärenden.

Lagförslaget sändes vidare för utlåtande till organisationerna, även handikapporganisationerna, i maj. Generellt sett är förslaget bra, men när det granskas ur personer med funktionsnedsättningsperspektiv lägger man märke till en del problematiska aspekter.

Det kanske största problemet är att förslaget i sin nuvarande form är primär i förhållande till handikappservicelagen. Och då den service som regleras enligt handikappservicelagen är gratis, i motsats till allmänna social- och hälsovårdstjänster, kan man tänka sig att kommunerna förleds till ivern att tolka äldre personer med funktionsnedsättning som tillhörande den senare lagstiftningsformen.

Lagen skulle tillämpas på personer som är 75 år fyllda och till viss del även personer som får ålderspension. Hur situationen ser ut för personer som både är fyllda 75 år och har en funktionsnedsättning är tolkningsbar. Även lagens begreppsdefinitioner skulle behöva preciseringar. Exempelvis är begreppet vård i lagförslaget definierat på samma sätt som personlig assistans i handikappservicelagen. Skillnaden mellan dessa tjänster borde vara klart åtskilda i respektive lag.

Det som är positivt med lagförslaget är att man i kommunerna i framtiden bör utnämna en ansvarsperson som fungerar som den äldre personens stöd då denna ansöker om olika serviceformer. Man kan dock ifrågasätta vilken fullmakt denna stödperson har i praktiken.

Enligt lagförslaget skulle de kommunala äldreråden bli obligatoriska. På grundläggande nivå är detta positivt, men vad händer då med handikappråden? Redan nu har kommunerna gärna slagit samman råden, trots att handikappfrågan är en helt självständig ärendehelhet.

“Tillgängligheten till service för äldre personer har varit ett omtalat problem”

Förordningen angående hjälpmedel ännu en gåta

På våren trädde den nya hälsovårdslagen i kraft. I anknytning till den har man i social- och hälsovårdsministeriet sedan förra hösten berett en hjälpmedelsförordning. För beredningen har ministeriet grundat en arbetsgrupp som tyvärr saknar representation från handikapporganisationerna. Därför har informationsgången kring fördragsutkastet varit bristfällig.

Handikapporganisationerna har ändå valt att inte stå handfallna. Man har inom Handikappforums ramar börjat utarbeta ett ställningstagande även om utkastet till förordning inte funnits till handa. Det

är fråga om de hjälpmedel som beviljas av kommunen, alltså inte Fpa:s dyra och krävande hjälpmedel.

Handikapporganisationerna har betonat att man bör säkra tillgång till hjälpmedel utan fördröjning samt att individnivån beaktas.

Dessutom driver man frågan om att hjälpmedelsutvecklingen bör följas upp på nationellt plan. Till exempel bör nya hjälpmedel i snabbare takt än nu få hjälpmedelsstatus och därmed kunna ersätta äldre sådana.

Mänskorättsinstitut - kanske handikapprofessur också?

Riksdagen godkände i maj en relativt omdebatterad lag om ett mänskorättsinstitut, som kommer att grundas i anknytning till justitieombudsmannens kansli kring början av år 2012. Även om institutets kapacitet är relativt liten, har personer med funktionsnedsättning ändå fått ännu ett verktyg för att säkra sina rättigheter.

I samband med reformen omarbetades riksdagens justitieombudsmans förpliktelser. Justitieombudsmannen kommer i framtiden inte att behöva granska mer än två år gamla fall. Justitieombudsmannen kan dock välja att göra det, om det konstateras nödvändigt. Avsikten med denna reform är att minska justitieombudsmannens ärendebörda.

En av handikapporganisationernas största drömmar har varit att Finlands skulle få en handikapprofessur som donationsprofessur.

Handikapporganisationerna har under vårens lopp samlat in medel för detta, och nu är drömmen sannolikt besannad. Om planerna fortskrider kan handikapprofessorn inleda sitt arbete redan hösten 2012. Avsikten med professuren är att inleda en forskningsverksamhet med målsättningen att utreda hur vardagen ser ut samt hur dan samhällsposition personer med funktionsnedsättning har.

Det finns redan forskning för specialundervisning och rehabilitering, medan just denna typ av forskning saknas. Det är även i sista hand fråga om samhälleligt beslutsfattande. I handikapporganisationernas färska minne finns exempelvis beredningen till handikappservicelagen och lagen om hemkommun. Då verkade ingen känna till vad dessa sedan skulle kosta, eftersom man inte kände till hur stor andel av befolkningen reformen i sista hand skulle beröra.

Kommunförbundet bedömde exempelvis antalet personer i behov av personlig assistans som mångdubbelt i jämförelse med handikapporganisationernas vardagliga erfarenhet. Detta ledde i sin tur till att beslutsprocessen var väldigt svår att driva framåt. Kanske vi i framtiden kan få forskningsbaserad information om dessa ärenden i motsats till spekulationer.

Grundkurs för synskadade - tvådelad

Tid: del 1: 10-15.10 2011, del 2: 31.10-4.11 2011

Plats: Iiris, Helsingfors

Ansökningstid: Fortlöpande, senast 15.8 2011

Målgruppen är nysynskadade eller personer som en längre tid varit synskadade, men inte tidigare deltagit i motsvarande kurs.

Målet är att öka deltagarnas förmåga att leva ett så självständigt liv som möjligt trots handikappet. Deltagarna får genom kunskap om synskadan och insikt i kompenserande färdigheter stöd att anpassa sig till de förändringar synskadan medför samt hjälp att hitta de rätta tekniska lösningarna. Gruppdiskussionen och kamratstödet för anpassningsprocessen framåt.

För mer information, kontakta din rehabiliteringsrådgivare:

Britta Nyberg tfn 09 6962 3019, 050 561 2951 (kursansvarig)
Västra Helsingfors, Esbo, Grankulla, Kyrkslätt och Västra Nyland

Chatrin Kotka tfn 09-6962 3021, 040-511 3346
Åboland och Åland

Stina Wiik-Latvala tfn 09-6962 3018, 040-511 3345
Helsingfors, Vanda, Sibbo och Östra Nyland

Ulla-Britt Ingman tfn 09 6962 3022 , 050 561 2950
Österbotten

Kursen ordnas i samarbete med FPA.

FPA kursnummer 40625

Aktuellt

Anmärkningsvärt trafikförslag i Sverige

“Både cyklister och bilister ska få köra mot rött i högersväng”, anser infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd (M) och Per Ankersjö (borgarråd i Stockholm) i Dagens Nyheter den 13 och 14 juni.

- Anmärkningsvärt, tycker Synskadades Riksförbund.

Synskadades Riksförbund har nyligen diskuterat med infrastrukturminister Catharina Elmsäter-Svärd om otryggheten för personer med synnedsettnings i trafiken. Reglerade övergångsställen tas bort. Där de finns kvar, sänker man ljudnivån på

de hörbara röda och gröna signalerna. Respekten minskar för den vita kappen, vilket regeringen vägrar ta i trots riksdagsuppdrag om översyn.

- Så detta vansinniga förslag. Det är nog inte bara barnen som kommer råka illa ut. Personer med synnedsettnings och äldre kommer att bli offren i en allt mer avreglerad trafikmiljö, säger verksamhetsledare Urban Fernquist på Synskadades Riksförbund.

Källa: www.srf.nu

Synskadade småbarn får njuta av berättelser

I Uleåborg förfärdigar man med frivilligkrafter taktila böcker till förmån för synskadade barn. Barnet kan lyssna på berättelsen och följa dess gång genom att röra vid bilderna.

Kampanjen, som stöds av RAY, genomförs av ett resurscentrum för frivilligverksamhet och kamratstöd (VARES), uppmuntrar även andra till att göra böcker som man läser med händerna för synskadade barn.

Den största delen av de böcker som förfärdigats under kampanjen är gjorda i tyg. På tyget har man sytt och limmat detaljer med anknytning till historien i olika ma-

terial. Dessa är exempelvis små föremål, naturmaterial eller något som producerar ljud.

VARES-centralen donerar böckerna till Celia, biblioteket för synskadade, där man utför det sista avslutande arbetet med text och punktskrift innan de vidarebefordras för utlåning. Man kan delta i kampanjen på många olika sätt och inga specialkunskaper behövs nödvändigtvis. Man kan vara med och skapa idéer eller förfärdiga böckerna själv eller tillsammans med andra. Man kan också inspirera sin förening eller studie- eller hobbygrupp.

- Att göra böckerna är ibland utmanande, men de ger också den som förfärdigar dem möjlighet att vara med om lyckade och samtidigt de glädjande upplevelser som även barnet får vara med om när det känner på böckerna, berättar VARES-centrets projektchef Lea Tasala.

VARES-projektet, (2008-2012) som finansieras av RAY, har målsättningen att skapa en organisationsmodell och central för frivilligarbetet i Uleåborg med omnejd. Projektet administreras av Oulun Seudun Setlementti ry.

Källa: Majakka

Celias sommarpaket 2011

Nu är det dags igen för Celias sommarpaket. Paketet innehåller fem underhållande Daisy-talböcker för vuxna. Beställ paketet från Celia-biblioteket. Telefon (09) 2295

2230 eller skicka e-post tjanster@celia.fi
Trevlig sommartid och mysiga läsoplevelser till er alla!
önskar Celia-bibliotekets personal

Kurs för synskadade kvinnor

Sista chansen för anmälningar till denna kurs! Kursen är avsedd för synskadade kvinnor i olika åldrar, som är i behov av sociala nätverk och kamratstöd.

Tid: 22-27.8 2011

Plats: Runsala Spa, Åbo

Ansökningstid: Observera sista anmälningsdatum den 24.6.

Ta kontakt med din egen rehabiliteringsrådgivare:

Stina Wiik Latvala: 040-511 3345

Britta Nyberg: 050-561 2951

Chatrin Kotka: 040-511 3346

Celias tidning på nätet

Celias informationstidning Synpunkt har fått ett nytt namn, Poängen. Tidningen utkommer för första och sista gången som tryckt version under sitt nya namn, för i fortsättningen utkommer tidningen endast som nättidning.

I fortsättningen utkommer tidningen Poängen på adressen www.pointti-lehti.fi.

fi. Man kan prenumerera på tidningen på Celias hemsidor på adressen www.celia.fi.

Tidningen finns på nätet och kan fritt läsas av alla, men genom att bli prenumerant får man ett nyhetsbrev per e-post om att tidningen utkommit.

Källa: www.celia.fi

Aktuellt i distriktet

Svenska Synskadade i Östnyland r.f.

Svenska Synskadade i Östnyland r.f besöker Lurens sommar-teater onsdagen den 27.7.2011 kl.19.00. I år visas musikalen Grease, biljett och buss 20€/person. Anmälningar senast 19 juli till Stina tel: 582 514 eller till Marita tel: 5244 092. Bussen startar från Fredsgatans turisthållplats kl. 17.45. Lovisaborna anmäl er till Rose-Marie tel: 533 467. Välkommen med!

Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f.

Vi har förhandsbokat biljetter till Oravais Teaters pjäs "För några stockars skull", fredagen 8 juli kl 19. Sommar-teatern, som är fylld av drama och komik, är skriven och dramatiserad av den Närpesbördige författaren Fredrik Lång, regi: Annika Åman. Föreställningen syntolkas. Biljettpriser: 18€ /vuxna, 15€ / grupper på minst 20 pers. För närmare information och anmälningar, ring Ann-Britt Mattbäck, tel 050-300 1111 eller 06-7667 341.

Kansliet är sommarstängt 1.7 - 8.8. Ord-förande Ann-Britt Mattbäck tar emot samtal under tiden.

Vattengymnastiken i samarbete med

Folkhälsan startar igen onsd 7.9 på Östanlid. Grupp 1 kl 11.45 och grupp 2 kl 12.30. Anmälningar tas emot av Ann-Sofie Grankulla, tel 7234 880 eller 050-3795 658.

Vi ordnar ett informationstillfälle på Fyren onsd. 14.9 kl 18.30 inför Rodos-resan. Mera info i mb eller ÖT:s minneslista på lördagar.

Alla läsare tillönskas soliga och lata som-mardagar, ta vara på allt det fina som som-maren bjuder på och njut av den vackra finländska naturen!

Hälsar NÖSS styrelse och Ann-Sofie på Fyren.

Åbolands Synskadade r.f.

Åbolands Synskadade gör även i år en teaterresa till Raseborgs Sommar-teater för att se musikalen "Trollkarlen från Oz" söndagen den 10.7.

Bussen (Muurinen) startar i Åbo, Aura-gatan 2, kl. 11.30, Pargas busstation kl. 12.00 kör Kalkvägen, Kimito busstation kl. 13.00. Lunch i Ekenäs ca kl.14. Pjäsen börjar kl. 17.00. Anmälningar till Harriet, tfn 4584665 eller 4585536 eller Marita, tfn

0400-654018 eller Birgitta, tfn 422253 eller 040-5867179, senast den 27.6.

Resan görs tillsammans med Svenska Hörselskadade i Åboland. Väl mött på teaterresan!

Föreningen ordnar i år ett sommarläger på kurs- och semesterhemmet Koivupuisto i Ylöjärvi under tiden 13-19.8. Bussen startar från Pargas busstation kl. 9.00 och från Åbo, Auragatan 2, kl. 9.45. Framme är vi ca kl. 12, där vi börjar med lunch.

Anmälningar till Harriet, tfn 4584665 eller 4585536 eller Marita, tfn 0400-654018 eller Birgitta, tfn 422253 eller 040-5867179, senast den 5.8. Väl mött på sommarlägret!

Vasa Svenska Synskadade r.f.

- Medlemsbandsinfo gällande Vasa kan den som vill ha få via e-post. Meddela i så fall din e-postadress till kansliet på adress: vasasynskadade@netikka.fi eller per telefon 06-317 0654.

- Kansliet är sommarstängt 27.6 – 31.7.2011.

- Vi besöker **Oravais Teater i Kimo** för att se på pjäsen "FÖR NÅGRA STOCKARS SKULL" **fredagen den 8 juli 2011 kl.19.**

OBS! Syntolkning ordnas för den som behöver, meddela vid anmälan.

Bussen startar från Lyktan kl.17.30.

Pris för biljett (inkl.servering i pausen) och buss 20,- €

Bindande anmälan till kansliet tel. 06-3170654 senast 20.6.2011

- **"PROVA PÅ PUNKTSKRIFT"** lördagen den 20 augusti 2011 kl.12-16 ordnas en introduktionsdag om punktskrift för allmänheten. Kom och känn och upplev! Roliga och informativa aktiviteter kring punktskrift.

Tillfället är öppet för alla, synskadade, anhöriga och alla andra som är nyfikna på punktskrift.

Medverkande är Tessa Bamberg, Monica Andersson och Sune Huldin från FSS.

– Servering -

Välkommen till verksamhetscentret Lyktan på Skolhusgatan 40 C!

Vi önskar alla en riktigt varm och skön sommar!

Styrelsen och distriktssekreterare Febe Mörk

**FSS kansli är sommarstängt
hela juli månad.**

**Vi öppnar igen
måndagen den 1 augusti.**

Glad sommar!

